

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00862&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00862. Атрофічний риніт та озена

Автор: Jura Numminen
Редактори оригінального тексту: -
Дата останнього оновлення: 2016-05-11

Основні положення

- Атрофічний риніт — це хронічний стан, що уражає порожнину носа, викликаний розвитком атрофії слизової оболонки носа та кісток, що лежать під нею.
- Вузкий спеціаліст відповідальний за остаточний діагноз і план лікування.
- Консервативне лікування складається з орошування порожнини носа з використанням зволожуючих крапель і спреїв, адекватного зволоження повітря кімнати вночі.

Епідеміологія

- Атрофічний риніт може бути первинний з невідомою етіологією або вторинний, в цьому випадку причиною можуть бути хірургія носа, травма, гранулематозні стани чи інфекції, або може бути спричинений медикаментозним ринітом чи променевою терапією.
- Атрофічний риніт найбільш поширений серед дорослих середнього віку. Частіше зустрічається в жінок, ніж серед чоловіків (6:1,5).
- Атрофічний риніт стає рідкісним у розвинутих країнах, але все ще зустрічається серед іммігрантів.
- Поширеною є помірна атрофія слизової оболонки носової порожнини, пов'язана зі старінням.

Ознаки і симптоми

- Атрофія слизової оболонки носа пов'язана з порушенням руху слизу. В результаті, в порожнині носа утворюється в'язкий секрет та сухі зеленкуваті лускоподібні корки.
- Смердючий запах з носа (озена) свідчить про особливий тип атрофічного риніту. Інші симптоми можуть включати носові кровотечі, втрату нюху, какосмію (навіть нормальний запах сприймається як смердючий) та назальну обструкцію.
- З прогресуванням захворювання носова порожнина може стати дуже просторою. Навіть у цих випадках назальна обструкція зазвичай залишається єдиним суб'єктивним симптомом.

Обстеження

- Риноскопія
- Бактеріальний посів верифікує діагноз озени; у пробах висівається *Klebsiella ozaenae* та інші бактеріальні культури.
- Лабораторні обстеження: загальний аналіз крові з тромбоцитами, глюкозою, антитіла до *Treponema pallidum*.

Лікування

- Немає відомого лікування, яке б сприяло одужанню.
- Немає наукових доказів з контрольованих рандомізованих досліджень, що стосуються переваги одного способу лікування над іншим. Тому лікування слід вибирати індивідуально для кожного пацієнта відповідно до відповіді на лікування.
- Основною метою консервативного лікування є: зволоження слизових оболонок, зм'якшення та очищення кірок.
- Зрошення носової порожнини розчином хлориду натрію з використанням спеціальної пляшки для назального зрошення.
- Зволожувальні назальні спреї і зволоження повітря кімнати вночі.
- Назальні олійні спреї та краплі.
- Примітка: ніяких носових кортикостероїдів та інших деконгестантів для лікування атрофічного риніту не призначається, навіть якщо пацієнт скаржиться на назальну обструкцію!

- Якщо симптоми інфекції погіршуються, виправдане спрямоване протимікробне лікування, що ґрунтується на результатах посіву

Подальше обстеження і лікування

- Кожен новий пацієнт з атрофічним ринітом повинен бути скерований до лікаря-спеціаліста для планування консервативного лікування, можливої хірургічної операції та наступного розкладу спостережень.
- Обстеження при спеціалізованій допомозі:
 - Біопсія для встановлення гістопатології стану
 - Конусно-променева комп'ютерна томографія

Моніторинг

- Регулярні візити (зрошення, видалення кірок) кілька разів на рік у спеціаліста первинної ланки в залежності від симптомів та необхідності лікування.

Джерела інформації

R1. Jiang C, Shi R, Sun Y. Study of inferior turbinate reconstruction with Medpor for the treatment of empty nose syndrome. *Laryngoscope* 2013;123(5):1106-11. [PubMedID|23208803]

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00862 Ключ сортування: 038.056 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2016-05-11

Автор(и): Jura Numminen Автор(и) попередніх версій статті: Pirkko RuoppiEino Holopainen Редактор(и):
Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії
EBM Guidelines Otorhinolaryngology

Ключові слова індексу
mesh: mucous membrane atrophy mesh: Smell mesh: Rhinitis mesh: Rhinitis, Atrophic mesh: Odors
speciality: Otorhinolaryngology Nose Ozaena Atrophic rhinitis icpc-2: R83